

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/224145,Otwarcie-nowej-wystawy-o-Stanislawie-Mikolajczyku-Sandomierz-24-czerwca-2025.html>
27.02.2026, 05:06

Otwarcie nowej wystawy o Stanisławie Mikołajczyku – Sandomierz, 24 czerwca 2025

Wernisaż nowej wystawy Delegatury Instytutu Pamięci Narodowej w Kielcach przybliżającej sylwetkę i dokonania Stanisława Mikołajczyka odbył się 24 czerwca 2025 roku w Miejskiej Bibliotece Publicznej im. Jana Długosza w Sandomierzu. W wydarzeniu wziął udział zastępca prezesa IPN dr Mateusz Szpytma oraz naczelnik kieleckiej Delegatury dr Robert Piwko. Wydarzenie stanowiło zwieńczenie projektu edukacyjnego z cyklu „Wtorki z historią najnowszą”, którego pierwsza edycja odbywała się w Sandomierzu.

24.06.2025

[Wystawa](#)

Dr Mateusz Szpytma przypominał zebranym losy Stanisława Mikołajczyka.

- Jakkolwiek byśmy nie oceniali Stanisława Mikołajczyka, to musimy pamiętać, że był to człowiek, który poświęcił Ojczyźnie znaczną część swojego życia. Zanim został wicepremierem tak zwanego Tymczasowego Rządu Jedności Narodowej, walczył w powstaniu wielkopolskim, odniósł rany w wojnie polsko-bolszewickiej, był premierem rządu RP na uchodźstwie – mówił zastępca prezesa IPN.

Autor wystawy dr Michał Zawisza z Referatu Edukacji Narodowej w Delegaturze IPN w Kielcach opowiadał między innymi o kulisach powstawania ekspozycji.

- Jest kilka powodów, dla których zdecydowaliśmy podjąć prace nad taką wystawę. Przede wszystkim chcieliśmy wypełnić lukę w ofercie naszych ekspozycji. Stanisław Mikołajczyk przez trzy dekady należał do liczących się postaci polskiej polityki. Mimo nieprzychylnych głosów o układanie się z komunistami, przy poparciu mocarstw zachodnich osiemdziesiąt lat temu wrócił do zrujnowanego kraju, by podjąć walkę w zapowiadanych wolnych wyborach – przypominał dr Michał Zawisza, autor wystawy.

Spotkanie podsumowujące udaną współpracę Instytutu i Biblioteki zakończył wykład dr Marzeny Grosickiej, kierownik Referatu Badań Historycznych w kieleckiej Delegaturze IPN pt. „Stanisław Mikołajczyk i jego partia w walce o demokratyczny kształt państwa. Referendum 30 czerwca 1946 r.”.

O wystawie

Wystawa ukazuje życie i działalność Stanisława Mikołajczyka, jednego z najważniejszych polityków polskich trzeciej i czwartej dekady XX w. Przed 1939 r. przewodził Stronnictwu Ludowemu, największej partii politycznej, opozycyjnej wobec rządzącej sanacji. W latach II wojny światowej znalazł się we władzach RP na uchodźstwie, pełniąc funkcję premiera (1943-1944). Po zakończeniu wojny stanął na czele Polskiego Stronnictwa Ludowego – dążył do przeprowadzenia wolnych wyborów, w ten sposób próbując odsunąć komunistów od władzy. Fałszerstwa wyborcze, a następnie realna obawa przed represjami zmusiły go do powtórnej emigracji. Do końca życia

pozostał krytykiem komunizmu i symbolem walki o uniezależnienie Polski od Związku Sowieckiego.

Podsumujmy „Wtorki z historią najnowszą”

Seria spotkań edukacyjnych i popularnonaukowych rozpoczęła się w lutym 2025 r. Raz w miesiącu do sandomierskiej księżnicy zapraszane były osoby w różnym wieku. Dzień z historią najnowszą rozpoczynał się od zajęć dla dzieci i młodzieży. Udało się zorganizować 12 zajęć podczas których przedstawiono 9 zagadnień z historii Polski XX w.

Łącznie w spotkaniach z pracownikami Referatu Edukacji Narodowej IPN w Kielcach wzięło udział około 340 uczniów z Sandomierza i okolic.

Ważną częścią „Wtorków z historią najnowszą” były otwarte wykłady, prezentacje oraz dyskusje. Prowadzili je pracownicy Wydziału Archiwalnego i Referatu Badań Historycznych IPN w Kielcach. Uczestniczyło w nich około 100 osób. Podczas „Wtorków...” przedstawione zostały najciekawsze materiały archiwalne przechowywane w Delegaturze IPN w Kielcach (luty 2025 r.), wysłuchaliśmy wykładu prezentującego stan naszej wiedzy o świętokrzyskich Sprawiedliwych i Ratujących Żydów podczas okupacji niemieckiej (marzec 2025 r.). W kwietniu 2025 r. poświęcony został historii życia i śmierci Katyńczyków pochodzących i związanych z regionem sandomierskim. W maju i czerwcu 2025 r. wygłoszono wykłady poświęcone początkom tzw. władzy ludowej w Polsce, a w rzeczywistości poddania naszej Ojczyzny komunistycznemu zniewoleniu.

Dzięki gościnności Miejskiej Biblioteki Publicznej do Sandomierza trafiło 5 wystaw edukacyjnych eksponowanych od lutego do lipca 2025 r. Wernisażem wystawy „Stanisław Mikołajczyk” podsumowany został wspólny projekt.

Na zakończenie rzecz niezwykle istotna, a przy tym zupełnie niespodziewana dla organizatorów. W ramach „Wtorków z historią najnowszą” do archiwum Delegatury IPN w Kielcach, a faktycznie do narodowego zasobu archiwalnego trafiły materiały historyczne. To dwa zbiory „pamiętek” po Ofiarach Zbrodni Katyńskiej. Obie kolekcje przekazały Córki Zamordowanych na Wschodzie.

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

Sandomierz

Kielce

Wystawa